

KUNTAYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Kuntaympäristölautakunnan tehtävänä on järjestää Toivakan kunnan lupa- ja viranomaispalvelut, vesihuoltopalvelut, kunnan omaisuuden hallinta ja ylläpito sekä kunnan tila- ja tukipalvelut.

Lautakunta huolehtii kunnan maa- ja metsäomaisuuden hoidosta, liikenneväylyistä ja yleisistä alueista sekä liikuntapaikkarakentamisesta ja niiden ylläpidosta, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kanssa yhteistyössä laaditun palvelusuunnitelman mukaisesti.

Lautakunta ohjaa kunnan maankäyttöä, tonttien luovutusta ja kaavoitusta (yleis- ja asemakaavoituksen valmistelu).

Lautakunnan alainen lupa- ja ympäristöjaosto toimii Toivakan kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena.

Kuntastrategian pohjautuen, huolehditaan siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa. Mahdollistetaan monipuolinen asuminen kehittämällä kylien asuinalueita sekä ulkoilualueita. Edistetään toiminnan rakentumista kestäväälle pohjalle luonto- ja ilmastotiedon johtamisen keinoin.

Kuntaympäristöpalvelut osaltaan haluavat oman palvelualueensa palveluita ylläpitämällä edistää lasten- ja nuorten osallisuutta sekä liikunnallisia elämäntapoja.

PALVELUSUUNNITELMA

Kuntaympäristölautakunnan järjestämät palvelualueet Toivakassa ovat:

- **Jätehuoltopalvelut**, jotka järjestetään kuntalaisille seutuyhteistyön muodossa. Toivakan kunnan jätehuollosta vastaava viranomainen on **Jyväskylän seudun jätelautakunta**, jonka jäsenenä on myös toivakkalainen kunnan valitsema edustaja. Toivakan kunta on myös osakkaana Mustankorkea Oy:ssä. Kunnan vastuulla kuntaympäristölautakunnan alaisen lupa- ja ympäristöjaoston osalta ovat ainoastaan jätehuoltomääräysten valvontatehtävät.

  - **Liikenneväylät ja yleiset alueet (yhdyskuntatekniikka)**

Liikenneväylien ja yleisten alueiden palvelut käsittävät kunnan vastuulle kuuluvien asemakaavateiden ja muiden yleisten alueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon järjestämisen. Katuvalaistus on osa tätä palvelualueetta. Palveluun sisältyy myös lakautetun Kuivakolun kaatopaikan jälkihoidosta huolehtiminen. Palvelut järjestetään oman organisaation ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

  - **Liikuntapaikat (alueiden rakennuttaminen ja ylläpito)**

Kuntaympäristölautakunnan vastuulla ovat kunnan yleisten liikuntapaikkojen rakennuttaminen ja ylläpito. Liikuntapaikaksi luetaan myös Saarisen uimaranta, jota ylläpidetään nk. EU-määräysten mukaisena kunnan virallisena uimarantana. Liikuntapalveluiden palvelutason määrittely tapahtuu yhteistyössä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kanssa. Rakentamisessa hyödynnetään aina mahdollisuuksien mukaan
-

liikuntapaikkarakentamisen eri valtionavustusmuotoja. Liikuntapaikkojen ja eri reittien ylläpidossa tehdään yhteistyötä yksityisten ja yhdistystoimijoiden kanssa.

Leikki- ja liikuntapaikkoja pyritään kehittämään niin, että ne kannustavat lapsia liikkumiseen myös alle kouluikäiset lapset huomioiden (lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma).

- **Lupa- ja viranomaispalvelut**, jotka käsittävät rakennusvalvonnan sekä ympäristönsuojelun lupa-, viranomais- ja valvontatehtävät. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena toimii kuntaympäristölautakunnan alainen **lupa- ja ympäristöjaosto**. Rakennusvalvonnan viranomaispalvelua ostetaan edelleen Joutsan kunnalta ja uutena virkatehtävien järjestelynä Toivakkaan perustetaan ympäristötarkastajan virka, jonka työpanosta myydään Joutsan kunnalle. Yhteistyösopimuksissa sovitaan tarkemmin henkilöresurssien oikeasuhtaisesta jakautumisesta.

➤ **Maa- ja metsätilat**

Maa- ja metsätilat pitävät sisällään kunnan omistamien peltojen sekä metsätilojen hallinnan ja hoidon. Maa- ja metsätiloihin kirjataan puukauppojen lisäksi mahdollisten maanvuokrien, maa-ainesten myynnin sekä tonttien myyntitulot. Kunnan metsäomaisuuden isännöintipalveluita hoitaa nykyisen sopimuskauden loppuun (2025) asti Stora Enso ja kunnan metsien hoito perustuu ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan. Metsien hoidon isännöintipalvelut kilpailutetaan uudelle sopimuskaudelle, joka alkaa 1.1.2026.

- **Vesihuoltopalvelut** kattavat Toivakan kunnan vesihuollon toiminta-alueilla tapahtuvan raakaveden tuotannon, veden jakelun, jätevesien johtamisen ja jäteveden puhdistamon hallinnon, suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon palvelut. Raakavettä otetaan kolmesta pohjaveden ottamosta ja jätevesi käsitellään Toivakan jätevedenpuhdistamolla. Toivakan kunnan vesihuoltolaitos on osa kunnan omaa toimintaa (kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö).

➤ **Tilapalvelut**

Kunnan tilapalveluiden tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää kunnan toiminnan ja palvelutuotannon kannalta tarpeelliset terveelliset, turvalliset ja taloudelliset toimitilat. Tilapalveluihin sisältyvät Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen vuokratut tilat. Vuonna 2025 valmistaudutaan sote-tilojen siirtymäajan päätyttyä Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkoa koskevan päätöksen mukaisten tilojen vuokrauksiin. Tämän lisäksi valmistelussa huomioidaan kokonaan vuokrattavien rakennusten lainsäädäntöön perustuva yhtiöittämisvelvoite, joka koskee Toivakassa näillä näkymin terveysasemaa, paloasemaa ja päivätoiminnan rakennusta.

Tilapalveluiden tukipalveluina järjestetään ruoka- ja siivouspalvelut sekä kiinteistöhoiton palvelut omalla henkilöstöllä. Ruokapalveluina tuotetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan palveluille (koulut ja päiväkodit) kaikki päivittäiset ateriat. Kouluilla kaikki

---

lapset ja nuoret saavat aterian lisäksi maksuttoman välipalan ja lisäksi välipalaa voi täydentää ostettavalla välipalalla. Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtyvien tilojen osalta siivouspalvelut ovat ulkoistettuja.

Kunnan omistamien rakennusten pitkän tähtäimen suunnitelmana hyödynnetään laadittua Toivakan kunnan kiinteistöohjelmaa 2030. Kiinteistöohjelma sisältää ehdotuksia, suuntaviivoja ja strategisia tavoitteita kunnan rakennusomaisuuden hallintaan ja asia tulee kunnassa päätöksentekoon alkuvuodesta 2025.

Uudisrakentamishankkeena laaditaan kuntosalirakennuksen hankesuunnitelma, joka valmistuu niin ikään alkuvuoden aikana.

➤ **Ympäristöterveys**

Jyväskylän seudun ympäristöterveys järjestää kuntien tekemään yhteistyösopimukseen perustuen ympäristöterveyden palvelut Toivakassa.

Ympäristöterveyden tehtävänä on yksilöön, väestöön, eläimiin ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy.

Toiminnalla on tärkeä kansanterveydellinen merkitys. Voidaan puhua yhdestä yhteisestä terveydestä (One Health). Tämä tarkoittaa sitä, että ihmisten, eläinten ja ympäristön terveydet ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa. Kun vaikutetaan johonkin osa-alueeseen, tällä on vaikutuksia kaikkiin muihin.

Jyväskylän seudun ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat:

Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Toivakka, Uurainen ja Äänekoski.

Ympäristöterveydenhuollon lakien noudattaminen varmistetaan toiminnanharjoittajia ja kuntalaisia neuvomalla, ohjaamalla ja kouluttamalla, tekemällä tarkastuksia, ottamalla näytteitä, antamalla lausuntoja ja varautumalla erityistilanteisiin.

Eri sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö on oleellinen osa elinympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen ennaltaehkäisyssä ja poistamisessa.

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

- **Kuntaympäristölautakuntaan** kuuluu seitsemän jäsentä
- **Lupa- ja ympäristöjaostoon** kuuluu viisi jäsentä

Lisäksi jokaiselle on nimetty varajäsen kuluvan valtuustokauden loppuun asti

Esittelijänä toimielimissä toimii kuntaympäristöjohtaja, rakennustarkastaja tai ympäristötarkastaja hallintosäännön toimivallan mukaisesti.

Kuntaympäristölautakunnasta sekä lupa- ja ympäristöjaostosta, kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisesta sekä näiden toimivallan siirtämisestä viranhaltijoille määrätään kunnan hallintosäännössä. Uusi valtuusto aloittaa 1.6.2025 alkaen.

HENKILÖSTÖ

Toivakan kunnan henkilöstösuunnitelma sisältää kuntaympäristöpalveluiden kaikki työtehtävät ja niiden kuvaukset. Kuntaympäristölautakunnan alaisissa palveluissa työskentelee vuonna 2025 noin 20 työntekijää. Virka – ja työsuhteiset toimenkuvat jakaantuvat hallintoon, lupa- ja viranomaispalveluihin, ruokahuolto- ja siivouspalveluihin, kiinteistöjen, yleisten alueiden ja liikunta- paikkojen hoitoon ja vesihuoltolaitoksen ylläpitoon.

Määräaikaisia työtehtäviä ovat esimerkiksi nuorten kesätyöt sekä mahdolliset muut väliaikaiset sijaisuudet.

Kuntaympäristöpalveluissa ja etenkin sen alaisen lupa- ja ympäristöjaoston alaisissa viranomais- tehtävissä tapahtuu jatkuvasti muutoksia lainsäädännössä, mikä edellyttää henkilöstön jatkuvaa kouluttamista muutoksiin.

Toimialueen lainsäädännön muutoksia seurataan aktiivisesti ja huomioidaan toiminnassa ja hal- lintosäädännössä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kasvamme vetovoimaisten kehys- kuntien joukkoon hyödyntämällä keskuskaupungin läheisyyden.	Jyväskylän seudun MAL-yhteistyö- hön osallistuminen	MAL-rahoituksella toteutettavien pienten liikennehankkeidensuunnit- teluvalmiuden nostaminen. Asumi- sen kehittämiselvityksiin osallistu- minen
Kehitämme kunnan palveluita teke- mällä tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa.	Liikunta- ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen yhdessä yhteisöjen tai harrastajien kanssa.	Liikuntapaikka- ja palvelusuunnitel- man laatiminen yhdessä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kanssa.
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivak- kalaisiin sekä kunnan henkilöstöön.	Esteettömyyden parantaminen jul- kisissa tiloissa.	Rakennuksista tai kulkuväylistä joh- tuvien rajoitusten poistaminen lii- kuntaesteisille.
Tuemme aktiivisesti nykyisiä ja uu- sia yrittäjiä luomalla kannustavaa yritysilmapiiriä.	Käymme aktiivista vuoropuhelua eri yritystoimijoiden kanssa ja au- tamme löytämään kanavia, joilla helpotettaisiin yrityksen sijoittu- mista Toivakkaan	Viisarimäen yrityspuistossa aloittaa ensimmäinen yrityksen toimitilan tai muun työpaikkarakentamisen hanke.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Panostamme monipuoliseen asumi- seen kehittämällä kylien asuinalu- eita sekä ulkoilualueita.	Markkinointia tehdään kylien tontti- mahdollisuuden huomioiden	Omakotitonttien myynnin kasvatta- minen

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Lisäämme Toivakan tunnettavuutta ottamalla käyttöön uusia, avoimia ja rohkeita markkinointitapoja.	Toivakka tarjoaa monipuolisia asuminen ja yrittämisen mahdollisuuksia, joten tonttimarkkinointia jatketaan	Uusi Nelostien mainostaulu rakennetaan etelän suunnasta tultaessa.
--	--	--

Houkuttelemme aktiivisesti uusia asukkaita ja paluumuuttajia Toivakkaan sekä teemme heidän olonsa tervetulleiksi.	Mahdollistetaan loma-asuntojen käyttötarkoitusten muuttaminen vakituiseksi asunnoksi aina, kun se on lainsäädännön ja rakentamismääräysten mukaisesti mahdollista.	Käyttötarkoituksen muutoksia loma-asunnoista tai loma-asuntojen rakennuspaikoista vakituiseksi pyritään lisäämään nykyisestä.
---	--	---

##0-10-7000 Talous TA##

LUPA- JA YMPÄRISTÖJAOSTO

TOIMINTA-AJATUS

Kuntaympäristölautakunnan alaisena jaostona toimii lupa- ja ympäristöjaosto.

Lupa- ja ympäristöjaosto toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena. Kustannuspaikat jakaantuvat hallinnon ja toimielimen toiminnan lisäksi rakennusvalvontaan ja ympäristönsuojeluun.

Lupa- ja viranomaispalvelut on tarkoitus järjestää kuntayhteistyömuotoisesti edelleen.

Rakennusvalvonnan rakennustarkastajan yhteistyösopimusta jatketaan Joutsan kunnan kanssa. Joutsan kunta järjestää palvelun ja Toivakan kunta ostaa sopimukseen perustuen viranhoidon Toivakkaan.

Ympäristönsuojelun eli ympäristötarkastajan viranhoidon yhteistyösopimus Luhangan kunnan kanssa päättyy 31.12.2024.

Toivakan kunta muuttaa rakennus- ja ympäristötarkastajan virkanimikkeen ympäristötarkastajan viraksi ja rekrytoi tähän tehtävään uuden viranhaltijan. Toivakan kunta ja Joutsan kunta laativat ympäristötarkastajan viranhoidosta yhteistyösopimuksen, jonka mukaan Toivakka toimii palvelun järjestävänä tahona ja Joutsan kunta ostaa palvelun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Sopimus tulee voimaan 1.1.2025 tai silloin, kun uusi viranhaltija on saatu rekrytoitua ja aloittaa työt.

##0-10-7120 Talous TA##

1.1.1.1. Rakennusvalvonta

TOIMINTA-AJATUS

Rakentamislaki 100 § Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävät: Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa kaavoituksen noudattamista sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä alueidenkäyttölaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään rakentamistoiminnasta. Lisäksi kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa tässä laissa tarkoitettua rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä tässä laissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Rakennusvalvontaviranomaisen on huolehdittava rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelemisestä sekä osaltaan valvottava rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta.

PALVELUSUUNNITELMA

Laadukkaiden, luotettavien ja oikein mitoitettujen viranomaispalvelujen tuottaminen ja kuntastrategian mukaisten tavoitteiden edistäminen. Lainsäädännön muutokset näyttäytyvät käytännössä vuoden 2025 alusta alkaen ja vaiheittain useamman vuoden ajan. Rakennusvalvonnan tehtävät pyritään järjestämään kuten rakentamislain pykälässä 100 veloitetaan. Noudattaen lainsäädännön tuomia veloituksia ja omaksumaan palveluntuotantoon uudet toimintatavat sekä järjestelmät. Tähän vaaditaan henkilöstöltä laajaa perehtymistä lainsäädäntöön ja koulutautumista.

Toivakan kunnalla on sopimus Jyväskylän kaupungin hallinnoimaan Trimblen LocusCloud sekä sähköisen asiointipalvelun -seutukäyttöön. Sopimushintaan kuuluu järjestelmälisenssin lisäksi resurssit järjestelmien kehittämiseen sekä ylläpitoon. Tämä seutukäyttö takaa tällä hetkellä järjestelmien ajantasaisuuden huomioiden lainsäädännön muutokset.

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tulee voimaan 1.1.2025. Kaikilla kunnilla tulee olla kyky vastaanottaa rakennusten tietomalleja 1.1.2025 lähtien. Kolmen vuoden siirtymäaika huomioiden kuntien tulee pystyä välittämään uudet rakennuslupatiedot kunnan järjestelmistä rakennetun ympäristön tietojärjestelmään vuoden 2027 loppuun mennessä.

Lainsäädännön muutokset vaativat myös rakennusjärjestyksen ja kunnan hallintosäännön sekä delegointipäätöksen päivityksen. Rakennusjärjestyksen uudistaminen on Keski-Suomen kunnissa tarkoitus toteuttaa Kuntaliiton valmisteleman oppaan pohjalta. Tavoitteena on, että rakennusjärjestykset tulevat olemaan enemmän yhtenäisiä, mutta paikalliset olosuhteet huomioivia. Valmistelua on vaikeuttanut se, että lainsäädännön viimeistely ja voimaantulo tapahtuu aivan vuoden vaihteessa.

Rakennusvalvonnan lupa- ja valvontamaksut uudistetaan vuoden 2025 aikana. Rakennustarkastajan viranhoito ostetaan edelleen Joutsan kunnalta edellisvuoden tapaan.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kehitämme kunnan palveluita teke- mällä tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa lainsäädännön muutokset huomioiden	Rakentamislain ja alueidenkäyttö- lain voimaantulo 1.1.2025 alkaen ja lainsäädännön uudistusten huomioiden palveluissa. Vuoden 2025 aikana rakennusjärjes- tyksen päivitys valmiiksi, hyväksymi- nen kunnanvaltuustossa ja voimaan- tulon myötä käyttöönotto. Osallistetaan asukkaat, yhdistykset, yrittäjät, as oy:t. Rakennetun ympäristön tietojärjes- telmän (Ryhti) käyttöönotto vaiheit- tain heti, kun siihen on valmiudet. Uuden valtuustokauden alkaessa perehdytys mahdollisille uusille luottamushenkilöille.	Oikein kohdistetut ja riittävät re- surssit ja osaaminen (koulutus), jotta uudistetut lupaprosessit toimi- vat nopeasti ja sujuvasti järjestel- mien muutoksista huolimatta. Uusi rakennusjärjestys voimaan 1.6.2025 alkaen Vuorovaikutus ja osallisuus huomi- oitu valmistelussa, mahdollinen kun- talaistilaisuus, tiedon välitys eri vies- tintäkanavia käyttäen Jyväskylän hallinnoimassa Lo- cusCloudissa ja digitalisaatiossa seu- tukäyttäjänä Jyväskylävetoisesti. Järjestetään mahdollisuudet koulu- tuksiin
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yh- teisö, jossa on hyvä asua ja harras- taa.	Rakentamisen ympäristövaikutuk- set. Rakennusten hiilineutraali- suutta koskevat vaatimukset tiedos- tettu Toimiva, terveellinen ja turvallinen elinympäristö kaikille kuntalaisille.	Riittävät resurssit ja koulutus tur- vattu ja huomioitu, jotta on valmiu- det tietojärjestelmien käyttöönot- toon. Viestintään panostaminen Lainsäädännön tuomat velvoitteet täytetään asetetuissa määräajoissa. Oikea-aikainen tiedottaminen toteu- tuu.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Vahvistamme sisäistä ja ulkoista viestintäämme nostamalla rohkeasti esiin onnistumisiamme ja vahvuuk- siamme	Rakennusvalvontauudistuksessa tu- lee olla mukana ja viestiä siitä kun- talaisille ja muille sidosryhmille.	Henkilöstön riittävä osaaminen ja palvelutaso sekä mahdollisimman yhtenäiset tulkinnat asiakkaille, kou- lutuksiin osallistuminen.

1.1.1.2. Ympäristönsuojelu

TOIMINTA-AJATUS

Kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä sekä ilmoitusmenettelyistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, joka käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa ympäristönsuojelulain mukaisessa päätöksenteossa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on lisäksi säädetty jätelaissa, vesihuolto-laissa, vesilaissa, maastoliikennelaissa ja vesiliikennelaissa. Nämä tehtävät ovat pääsääntöisesti lupa- ja valvontaviranomaistehtäviä.

PALVELUSUUNNITELMA

Ympäristönsuojelun tehtävänä on valvoa ja edistää ympäristön- ja luonnonsuojelua lakien ja niiden perusteella annettujen säädösten mukaisesti. Ympäristönsuojelumääräykset ja valvontasuunnitelma huomioivat paikallisen elinympäristön. Asiakkaiden ennako-ohjaus ja neuvonta, valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen. Ympäristönsuojelua ja -valvontaa toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman 2024-2025 ja valvontaohjelman 2025 mukaisesti.

Toivakan kunta muuttaa rakennus- ja ympäristötarkastajan viran ympäristötarkastajan viraksi ja uusi viranhaltija rekrytoidaan vuoden vaihteessa. Toivakka myy ympäristötarkastajan palvelua Joutsan kunnalle yhteistyösopimuksen mukaisesti.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Ympäristövaikutuksia sisältävissä hankkeissa kuullaan vaikutusalueen asukkaita tai muita osallisia.	Suunnitelmat pidetään yleisesti nähtävillä osallisten kuulemiseksi.	Mielipiteet huomioidaan lupaharkinnassa ennen päätöksentekoa.

---

5 (6)

Uuden ajan maalaisidylli

Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Toivakkalainen maaseutu, maatalous ja metsät turvaavat kuntalaisten hyvinvointia. Jätteen synnyn vähentäminen ensisijaisesti ja kierrättäminen toissijaisesti.	Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen ja turvaaminen kannustamalla ja viestinnän keinoin. Elinvoimaisen maaseudun tukeminen tiedolla ja neuvonnalla. Olemassa olevia vahvuuksia tulee vahvistaa entisestään, vapaaehtoistoimiin kannustuen.
	Ympäristön- ja luonnonsuojelun edistäminen, Valistaminen ja kasvatust	Valvontaohjelman mukaisten katselmusten toteutuminen suunnitellusti. Yhteistyön lisääminen sidosryhmien kanssa.
	Toimiva, terveellinen ja turvallinen elinympäristö kaikille kuntalaisille.	Lainsäädännön tuomat velvoitteet täytetään asetetuissa määräajoissa. Oikea-aikainen tiedottaminen toteutuu.

Toivakka tuntuu ja tunnetaan

Verkostoidutaan seudun muiden kuntien eri viranhaltijoiden kanssa	Osallistumme seudullisiin yhteistyötapaamisiin aktiivisesti	Asiantuntemuksen kasvattaminen verkostoitumalla ja yhteistyötä tekemällä.
---	---	---

1.1.1.3. Lupa- ja ympäristöjaosto

TOIMINTA-AJATUS

Lupa- ja ympäristöjaosto toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena, ympäristönsuojeluviranomaisena, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaisena valvontaviranomaisena ja maa-aineslaissa tarkoitettuna lupa- ja valvontaviranomaisena.

PALVELUSUUNNITELMA

Noudatetaan hyvän hallinnon perusteiden mukaista toimintaa päätöksenteossa. Valmistelussa huomioidaan laeista ja yleisistä menettelyohjeista tulevat ohjeistukset. Asiointi ja asian käsittely pyritään järjestämään siten, että asiakas saa asianmukaisen palvelun ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Huomioidaan lainsäädännön vaatimukset kuulemisvelvoitteissa, päätösten tiedoksiannossa ja muutoksenhakuajoissa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Päätösten ja kokouksen valmistelut riittävän ajoissa ja perusteellisesti, oikea-aikainen ja kattava tiedottaminen	Toiminta hallintosäännön mukaisesti
	Tiedostetaan, mitä rakentamislaki edellyttää tehtäväksi ennen lain voimaantuloa	Riittävä koulutus luottamushenkilöille, mikä vaatii myös sitoutumista ja perehtymistä.

HALLINTO JA SUUNNITTELU

TOIMINTA-AJATUS

Kuntaympäristölautakunnan sekä sen alaisen lupa- ja ympäristöjaoston hallinnon avoimuus, päätösten ennakoitavuus, puolueettomuus, yhdenvertaisuus sekä päätösten lainsäädännön ja määräysten mukaisuus ovat tärkeitä arvojamme.

Lautakunta-, viranhaltija- ja työntekijätasolla asioiden valmistelu ja päätöksenteko tapahtuu hallintosäännössä määrättyjen toimivaltuuksien sekä hyväksytyyn talousarvion sekä hankintasääntöjemme puitteissa.

Kuntaympäristöpalveluiden toimintaa, taloutta ja organisaation kehittämistä tehdään aktiivisesti yhteistyössä henkilöstön kanssa. Lisäksi huolehdimme yhteyksistä ja yhteistyöstä muiden hallinnonalojen ja eri sidosryhmiemme ja yhteistyötahojemme kanssa.

Kuntaympäristölautakunnan hallintoon sisältyvät lautakunnan kaikkien eri palvelualueiden toimisto- ja hallintotehtävät. Lisäksi hallintoon sisältyy tehtäviä hankintojen suunnittelussa, kunnan maankäytössä, kaavoitusta, vesihuollon ja sen ylläpidonpidon organisointia, rakennushankkeiden (uudis- ja korjausrakentaminen) yleissuunnittelua, rakennuttamisen tehtäviä ja valvontaa.

PALVELUSUUNNITELMA

Kuntaympäristöpalveluissa keskiössä on asiakaspalvelun sujuvuus sekä kaikkien eri palvelusektoreiden yhteinen kehittäminen. Tarkemmat talousarvion 2025 tavoitteet on esitetty palvelukohtaisissa suunnitelmissa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta	Asiakas- ja palautekyselyjä toteutetaan matalalla kynnyksellä.	Toteutetaan vähintään yksi palautekysely vuosittain jostakin palvelualueen tehtäväalueesta
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Hallinnon avoimuus, puolueettomuus ja yhdenvertaisuus ovat tärkeitä arvojamme jokapäiväisessä työssämme	Vahvistamme viestintää ja kuntalaisien osallistamista valmistelussa oleviin asioihin aina mahdollisuuksien mukaan	Toimimme arvojemme mukaisesti ja pidämme yllä arvojemme mukaista työtapaa
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Hankintoja kilpailutetaan ja osallistumme keskitettyihin hankintakilpailutuksiin aina kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää.	Hankintojen kehittäminen. Selvitetään eri energiatehokkuusinvestointien mahdollisuudet ja niiden hankintamallit	Katuvalaistustekniikka on vaihdettu kokonaan led-valaistukseksi alkuvuodesta 2025. Hyödynnetään Sarastian tai Hansel-hankintapalveluiden tekemät kilpailutukset mahdollisuuksien mukaan.

YHDYSKUNTASUUNNITTELU

TOIMINTA-AJATUS

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että taajama-asutusta ja muuta sellaista aluetta varten, jonka rakentamisen ja muun maankäytön yksityiskohtainen järjestäminen on tarpeellista, on kunnan toimesta, sitä mukaan kuin kehitys vaatii, laadittava asemakaava. Kunnan tulee myös ylläpitää ajantasakaavoja sekä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Kunnan tulee huolehtia lain mukaisesti myös tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan mm. suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, meluselvitykset, maisemaselvitykset ja tiesuunnitelmat).

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Osallistumme maakuntakaavatasoiseen suunnitteluun sekä MAL-seutuyhteistyöhön.

PALVELUSUUNNITELMA

Toivakan kunnan kaavoitus etenee vuonna 2025 siten, että talousarviota laadittaessa kesken on Toivakan läntisen rantaosayleiskaavan osa-alue 2. Edellä mainitun kaavan hyväksyminen ajoittuu vuodenvaihteen tienoille ja kaavan toteuttaminen on mahdollista vasta sen saatua lainvoiman. Palosentien teknisuontoisen asemakaavamuutoksen ehdotusvaihe on käsittelyssä loppuvuodesta 2024 ja etenee hyväksymiskäsittelyyn talousarviovuonna 2025.

Maankäyttö- ja rakentamislain uudistus etenee niin, että vuoden 2025 alusta alkaen tulee voimaan uusi rakentamislaki. Voimassa olevaa maankäyttö- ja rakennuslakia muutettaisiin kumoamalla siitä rakentamista koskevat luvut ja muuttamalla sen nimike alueidenkäyttölaki.

Uusi alueidenkäyttölaki sisältää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusjärjestelmää sekä merialuesuunnittelua koskevat säännökset. Tavoitteena on muun muassa vähentää maakuntakaavan yksityiskohtaisuutta sekä sisällyttää lakiin maanomistajan aloiteoikeus yleis- ja asemakaavalle ja mahdollisuus kumppanuuskaavoitukseen. Toivakan kunta seuraa lainsäädännön uudistusta aktiivisesti.

Uutena suunnitteluhankkeena ehdotetaan käynnistettävän Toivakan kylänraitin (Toivakan-tien) kehittämissuunnitelma.

Kaavoituskatsaus laaditaan alkuvuodesta 2025 ja tässä tarkennetaan kunnan kaavoituksen sen hetkistä tilannetta.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu tapahtuu vuorovaikutteisesti osallisia kuullen.	Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus edellyttää nykyisin laaja-alaista osaamista ja asiantuntijuutta, kaavoituksen osallisten, asukkaiden ja maanomistajien ja eri viranomaisten kuulemista. Kaavoitus ja maankäyttöä koskevissa suunnitelmissa nämä usein ristiriitaisetkin tavoitteet pyritään yhteensovittamaan keskenään aina tapauskohtaisesti.	Toivakan läntisen rantaosayleiskaavan, osa-alue 2, hyväksyminen ja kaavan voimaantulo 2025. Palosentien asemakaavamuutos hyväksymiskäsittelyssä vuoden 2025 alkupuolella
Toimimme aktiivisesti yhteistyössä maakunnan suunnittelun ja maakuntakaavoituksen kanssa.	Osallistumme maakuntatasoiseen maankäytön suunnitteluun sekä MAL-verkoston mukaiseen kehittämistyöhön aina kun siihen on mahdollisuuksia.	Toimimme toivakkalaisten edunvalvojana ja puolestapuhujana maakunnan strategisessa suunnittelussa sekä yhteensovittamme omaa kuntaympäristömme kehittämistyötä maakunnalliseen suunnitteluun.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Seututien (Toivakantien) liikenneturvallisuuskohteiden parantamisesta laaditaan suunnitelma	Liikenneturvallisuuden kehittämisestä laaditaan suunnitelma osana MAL-seutuyhteistyön hankekehystä
Leppäveden Isonkylän rannan venesatama-aluetta kehitetään edelleen.	Sataman kehittämissuunnitelman ja rakentamissuunnitelmien laatiminen	Yleissuunnitelma alueen kehittämiseksi on laadittu. Alueen toteuttaminen investointiohjelman mukaan tulevina vuosina.
Edistämme Toivakan saavutettavuutta ja joukkoliikenneyhteyksiä.	MAL -yhteistyön vahvistaminen ja hyödyntäminen	Joukkoliikenneyhteydet toimivat ja taso säilyy eikä heikkene
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Viestimme aktiivisesti jo suunnitteluvaiheessa olevista eri suunnitteluhankkeistamme.	Ennakkomarkkinoinnit ja muu yleinen viestintä toimii kiinnostuksen herättäjänä. Kaavoituskatsaus laaditaan vuosittain ja tästä viestitään aktiivisesti.	Maankäytön suunnittelu ja suunnitelmallinen kaavoitus pitää yllä kunnan kehittämävirettä ja voi poikia aina uusia oivalluksia ja kehittämisideoita. Kaavoitusta ohjelmoidaan kaavoituskatsauksessa vuosittain tarkemmin.

JÄTEHUOLTO

TOIMINTA-AJATUS

Jätehuolto järjestetään Jyväskylän seudulla yhteisesti Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa ja Toivakassa.

Jätehuollon käytännön palvelutehtävistä vastaa kuntien omistama jäteyhtiö Mustankorkea Oy. Yhtiö vastaa jätehuollon käytännön järjestämisestä eli se tarjoaa kuntalaisille jätehuoltopalvelut huolehtimalla jätteen keräyksestä, kuljetuksesta, vastaanotosta, käsittelystä ja hyödyntämisestä sekä jäteneuvonnasta.

Jätehuoltoon liittyvät viranomaistehtävät ovat Jyväskylän seudun jätelautakunnan vastuulla. Lautakunta päättää muun muassa jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta sekä seuraa kiinteistöjen jätehuoltovelvoitteiden asianmukaisuutta. Jätelautakunta on Jyväskylän kaupungin sekä Laukaan, Muuramen ja Toivakan kuntien yhteinen toimielin.

Jätehuollon valvontatehtävistä vastaavat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja Keski-Suomen ELY-keskus.

PALVELUSUUNNITELMA

Jätelautakunta on hyväksynyt jätehuollon palvelutason vuosille 2023-2025. Palvelutasossa määritellään jätehuollon järjestäminen yhtenäisesti koko toiminta-alueelle ja asetetaan tavoitteet palveluiden kehittämiseksi.

Jätepoliittiseen ohjelmaan on kirjattu Jyväskylän seudulle neljä keskeistä tavoitetta:

Jätepoliittisen ohjelma sisältää suoraan kunnille asetettuja tavoitteita jätteen synnyn vähentämisen tavoitteissa seuraavasti:

Toimenpide	Seuranta/ mittari	Vastuu	Toteutus
Kunnissa edistetään lainaus- ja kierrätystoimintaa vuokraamalla tiloja tai tarjoamalla lainattavia tavaroita	Varattavat tilat, lainattavat tavarat kunnissa	kunnat	2025–2029
Kuntien hankinnoissa otetaan huomioon jätteen synnyn vähentäminen	Ympäristökriteerejä sisältävien hankintojen määrä	kunnat	2021–2025
Kuntien toimipisteissä seurataan ruokahävikkiä ja vähennetään sitä	Ruokahävikin määrä, ylijäämäruokaa myyvien toimipisteiden lukumäärä	kunnat	2021–2025
Perusopetukseen lisätään jäteneuvontaa	Järjestettyjen neuvontakertojen määrä, osallistuneiden oppilaiden määrä	Mustankorkea Oy, jätehuoltoviranomainen, kunnat	2021–2025
Järjestetään kampanjoita ja kilpailuja jätteen määrän vähentämiseksi	Kampanjoiden ja kilpailujen määrä	Mustankorkea Oy, jätehuoltoviranomainen, kunnat	2021–2025

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Kehitämme kunnan palveluita teke- mällä tiivistä yhteistyötä jätehuolto- viranomaisen kanssa	Kunnan eri toimipisteissä ja kiinteis- töillä jäte lajitellaan ja kierrätetään esimerkiksi.	Jätteen synnyn vähentäminen ja kierrätysasteen nostaminen. Talou- dellinen ja ilmastollinen vaikutus.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yh- teisö, jossa on hyvä asua ja harras- taa.	Asukaslähtöiset jätehuoltopalvelut. Ympäristönsuojelu varmistaa jäte- huoltomääräysten noudattamista.	Kuntalaisten tarpeita vastaavat ja riittävät jätehuoltopalvelut Puutarhajätteiden keräys toteute- taan keväisin ja syksyisin Vaarallisen jätteen kiertävä keräys. Terveelliset ja toimivat jätteiden ke- räys- ja kierrätysratkaisut kiinteis- töillä ja hyötykeräyspisteissä. Asianmukainen kompostointi niissä talouksissa, joissa ei ole biojätteen erilliskeräystä.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Vahvistamme sisäistä ja ulkoista viestintäämme nostamalla rohkeasti esiin onnistumisiamme ja vahvuuk- siamme.	Tukeudumme seudun jätehuoltovi- ranomaisen aktiiviseen viestintään	Jätehuoltoviranomaisen viestintää ohjataan myös kunnan omille kotisi- vuille ja sosiaaliseen mediaan.

##0-10-7300 Talous TA##

YHDYSKUNTATEKNISET PALVELUT

TOIMINTA-AJATUS

Liikenneväylien ja yleisten alueiden palvelut (yhdyskuntatekniikka) käsittävät kunnan vastuulle kuuluvien asemakaavateiden ja muiden yleisten alueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon järjestämisen. Katuvalaistus on niin ikään osa tätä palvelualueetta.

Palveluun sisältyy myös lakkautetun Kuivakolun kaatopaikan jälkihoidosta huolehtiminen. Velvoitetarkkailua tekee KVVY Tutkimus Oy. Velvoitetarkkailun toteuttaminen on huomioitu euro määräisissä luvuissa.

Palvelut järjestetään oman organisaation ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Kaavateiden hoitotyöt toteuttaa kunnan kilpailuttama yksityinen urakoitsija puitesopimuskausittain.

Kaavateitä, kunnan omistamia liikenneväyliä, puistoja, yleisiä ulkoilualueita ja ulkoliikuntapaikkoja rakennetaan ja ylläpidetään hyväksytyjen tasovaatimusten pohjalta. Kaavateiden perusrannuksia ja päällystämisiä toteutetaan aluekokonaisuuksina. Tievalaistuslinjoja ylläpidetään kirkonkylän alueella ja haja-asutusalueilla. Valaistuksen ohjauksessa hyödynnetään automaatio- ja anturitekniikkaa ja järjestelmää voidaan hallita myös etänä.

PALVELUSUUNNITELMA

Keskeisimmät toimenpiteet vuoden 2025 osalta ovat edelleen tiestön ja siihen kuuluvan valaistuksen kunnossapitoon liittyviä ylläpito- ja peruskorjauksia (energiatehokkuus, katujen kunto ja hulevesien hallinta) sekä puistojen ja yleisten alueiden yleisviihtyvyyden ylläpito.

Kaavateiden auraus, hiekoitus ja polanteenpoisto hoidetaan edelleen yksityisen elinkeinonharjoittajan toimesta. Uusi talvihoidon puitesopimus on voimassa 30.4.2025 saakka. Sopimus sisältää mahdollisen yhden lisävuoden option.

Selvitetään aktiivisesti eri hankerahoitusten hyödyntämistä väylien kehittämiseksi.

---

2 (2)

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta	Asiakas- ja palautekyselyjen laatiminen kaavateiden palvelutasosta.	Säännöllisesti käytössä oleva asiakastytyväisyyskysely kaavateiden talvikunnossapidosta aloitetaan Tavoite: Uusitaan aina vuosittain.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa.	Infrahankkeiden suunnittelun ja toteutuksen eteneminen aikataulussa. Liikenneturvallisuuden parantamisen suunnittelu.	Katujen saneeraustöiden yhteensovittaminen vesihuoltotöiden kanssa tarkoituksenmukaisimmalla ja taloudellisimmalla mahdollisella tavalla. Liikenneturvallisuustyöryhmän tapaamisiin osallistuminen ja turvallisuustoimenpiteiden sekä hankkeiden edistäminen myös ELY:n suuntaan
Otamme käyttöön energiaa säästävää tekniikkaa ulkovalaistuksen ohjauksessa ja itse valaisimissa.	Ulkovalaistuksen kokonaisenergiankulutuksen vähentäminen	Katu- ja ulkovalaistuksessa siirytään kokonaan led-valaistukseen (sisältyy liikenneväylien investointeihin)

##0-10-7200 Talous TA##

##0-10-7400 Talous TA##

TOIMITILAPALVELUT

TOIMINTA-AJATUS

Tilapalveluiden toiminta käsittää kunnan suoraan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, liike- ja teollisuusrakennusten, sivistys- ja hyvinvointipalveluiden sekä hallintopalveluiden käytössä olevien rakennusten suunnittelun, rakentamisen ja näiden elinkaaren aikaisen ylläpidon tehtävät.

Tilapalvelut tuottavat tukipalveluja ruokahuollon, siivouspalveluiden ja kiinteistönhoidon osalta kunnan omaan palvelutuotantoon.

PALVELUSUUNNITELMA

Kunnan tilapalveluiden tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää kunnan toiminnan ja oman palvelutuotannon kannalta tarpeelliset terveelliset, turvalliset ja taloudelliset toimitilat.

Kunnan tilojen ylläpitoa kehitetään 2022 käyttöön otettua sähköistä huoltokirjaympäristöä edelleen kehittämällä ja laatimalla kaikille tärkeimmille rakennuksille niiden ennakoitun elinkaaren mukaiset PTS-suunnitelmat, jotka perustetaan rakennusten tutkittuihin kuntotietoihin. Suunnittelulla ennakoidaan tulevat korjaus- ja investointitarpeet kohteittain.

Kiinteistöohjelma ohjaa jatkossa kunnan pitkän tähtäimen tilasuunnittelua. Kiinteistöohjelmaa ei ole vielä valtuustotasolla hyväksytty, koska työ jäi odottamaan Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkoa koskevia päätöksiä vuonna 2024.

Kiinteistöohjelma sisältää ehdotuksia, suuntaviivoja ja strategisia tavoitteita kunnan rakennusomaisuuden hallintaan ja asia tulee kunnassa päätöksentekoon alkuvuodesta 2025.

Kiinteistöinvestoinneista merkittävin osa kohdistuu edelleen koulukeskukseen lähitulevaisuudessa. Lisäksi uudishankkeena käynnistetään Toivakan uuden kuntosalin hankesuunnittelu.

Paloasemaan liittyvän vanhan virastotalon purkamisen on suunniteltu tehtävän sen jälkeen, kun paloaseman uusi talotekniikka on toteutettu säilytettävän paloaseman puolelle. Nyt rakennuksilla on yhteiset talotekniset järjestelmät, jotka pitää siis eriyttää ennen vanhan viraston purkamista.

Uudisrakentamishankkeena laaditaan kuntosalirakennuksen hankesuunnitelma, joka valmistuu niin ikään alkuvuoden aikana.

Tilojen vuokraaminen hyvinvointialueelle jatkuu

Keski-Suomen hyvinvointialueelle on vuokrattu terveysasema, paloasema, päivätoimintakeskus, kirjaston kotihoidon toimistotilat sekä yksittäisiä tiloja Toivakkatalosta sekä koulukeskuksesta. Vuokrasopimukset laadittiin lainsäädäntöön (nk. vuokra-asetukseen) perustuen määräaikaisina 3+1 vuoden pituisina sopimuksina. Hyvinvointialue on vuokraneuvotteluissa 2024 ilmoittanut, että se ei tule käyttämään optiovuotia ja toimintoja tullaan keskittämään. Uudet vuokrasopimukset neuvotellaan talousarviovuoden 2025 aikana.

Vuonna 2025 valmistaudutaan sote-tilojen siirtymäajan päätyttyä Keski-Suomen hyvinvointialueen palveluverkkoa koskevan päätöksen mukaisten tilojen vuokrauksiin.

Sote-tiloja (vuokraustoimintaa) koskeva yhtiöittämisvelvoite alkaa 1.1.2026

Talousarviovuonna tapahtuvassa valmistelussa huomioidaan kokonaan vuokrattavien rakennusten lainsäädäntöön perustuva kiinteistöjen yhtiöittämisvelvoite, joka koskee Toivakassa näillä näkymin terveysasemaa, paloasemaa ja päivätoiminnan rakennusta.

Sisäilmatyöryhmä

Kunnassa toimivaa sisäilmatyöryhmän toimintaa jatketaan entiseen tapaan. Sisäilmatyöryhmätyöskentely on vakiinnuttanut asemansa Suomessa julkisten rakennusten sisäilmasta johtuvien tai epäiltyjen haittojen tai koettujen oireiden ja oire-epäilyjen käsittelyssä ja tapauskohtaisten ratkaisujen hakemisessa aina kulloiseenkin tilanteeseen. Sisäilmatyöryhmätyöskentelyllä tavoitellaan monitahoisten ongelmien nopeaa ja laaja-alaiseen asiantuntijuuteen perustuvaa käsittelyä. Työryhmä kokoontuu aina tarvittaessa.

TUKIPALVELUT

Tilapalveluiden tukipalveluita ovat:

- ruokapalvelut
- siivouspalvelut ja
- kiinteistönhoito

Tukipalvelut tuotetaan pääosin omalla henkilöstöllä. Lisäksi työssä tarvitaan usein asiantuntijapalveluiden ostoa esimerkiksi taloteknisten järjestelmien ylläpidon osalta.

Ruokapalveluina tuotetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan palveluille (koulut ja päiväkodit) kaikki päivittäiset ateriat. Kouluilla kaikki lapset ja nuoret saavat aterian lisäksi maksuttoman välipalan ja lisäksi välipalaa voi täydentää ostettavalla välipalalla.

Ruokapalvelujen suurin sisäinen asiakas on perusopetus. Ruokapalvelut toteutetaan pääsääntöisesti yhden valmistuskeittiön ja kolmen jakelukeittiön mallilla, mikä takaa jatkuvan toiminta- valmiuden. Koulukeskuksen valmistuskeittiö huolehtii kirkonkylän koulukeskuksen sekä päiväkotien ja Kankaisten koulu/päiväkodin aterioiden valmistuksesta. Koulujen ollessa suljettuna päivähoiton ruokatuotanto siirretään päiväkotitouhuvakan keittiöön.

Ruokapalvelut tuottavat lakisääteisen ruokapalvelun lisäksi myös maksullista välipalan myyntiä kirkonkylän koulukeskuksessa. Palvelu on ollut erittäin suosittua.

Elintarvikehankinnoissa hyödynnetään yhteishankintasopimuksia. Uusi kilpailutettu sopimuskausi alkaa.

Siivouspalveluiden tehtävänä on huolehtia koulu- ja julkisten tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä. Viime aikoina tärkeimpänä tehtävänä on huolehtia tilojen hygieniasta ja sitä kautta turvata terveelliset tilat niiden käyttäjille. Siivoustyö toteutetaan tilojen käyttäjien tarpeet ja toiveet huomioiden. Siivouspalvelua tuotetaan vain kunnan oman palvelutuotannon tarpeisiin.

Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtyvien tilojen osalta siivouspalvelut ovat ulkoistettuja.

Kiinteistöhoidon tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia rakennuksia. Palveluihin kuuluvat muun muassa piha-alueiden, liikunta- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen ja taloteknisten järjestelmien seuranta/ylläpito soveltuvilta osin.

Kiinteistöhoito tekee eri toimipisteissä käyttäjien irtaimistoon liittyviä muuttoja ja muita avustavia töitä, jotka eivät varsinaisesti sisältyisikään itse rakennuksen ylläpitoon.

Kunnan kiinteistöjen ja kunnallisteknisten rakennusten/pumppaamoiden piha- ja tiealueiden auraus hoidetaan kiinteistöhoidon toimesta.

Kiinteistö- ja vesihuollon yhteistä 24/7 vikapäivystystä (varallaolo) jatketaan edelleen siten, että työntekijän varallaolovuoro tulisi noin 5 viikon välein viikko kerrallaan.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakalaisiin sekä kunnan henkilöstöön.	Uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelu investointisuunnitelmien mukaisesti, kiinteistöpidon kehittämisen ja korjausinvestointien elinkaarisuunnittelu PTS-suunnitelmin	Kiinteistöpidossa kehitetään edelleen sähköistä huoltokirjaympäristöä sekä laaditaan PTS-suunnitelmat tärkeimmille rakennuksillemme.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Tarjoamme kunnan tiloja toivakalaisille järjestöille ja yhdistyksille käyttöön mahdollisuuksiemme mukaan. Kohtelemme eri yhteisöjä ja järjestöjä yhdenvertaisin periaattein tilojen osalta.	Kiinteistöohjelmassa selvitetään myös eri järjestöjen ja yhteisöjen tilatarpeita ja eri toimintamalleja sekä tilojen yhteiskäyttöä pyritään lisäämään.	Kiinteistöohjelman hyväksyminen ja sen toimeenpano alkuvuodesta 2025
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Uudistamme kiinteistöjohtamista ja otamme käyttöön uusia toimintatapoja ja tekniikkaa kiinteistöpidossa ja tilojen hallinnassa.	Kehitämme kiinteistöjemme huoltokirjatoimintoja edelleen	Uuden kuntosalialin hankesuunnitelma valmistuu alkuvuodesta 2025 Rakennusten PTS-suunnitelmia tarkistetaan ja investointeja ohjelmoidaan tuleville vuosille kunnan investointikyvyn mukaisesti Käynnistetään koulukeskuksen ja keittiön varavoiman käyttöönottoon tähtäävä sähkösuunnittelu

---

SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT SEKÄ KIINTEISTÖNHOITO

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakalaisiin sekä kunnan henkilöstöön.	Reagoimme nopeasti palvelutarpeeseen ja sen mahdollisiin muutoksiin	Henkilöstö on tavoitettavissa työpäivän aikana ja 0,5 h sisällä läsnä akuuteissa palveluntarpeissa.
Lasten ja nuorten huomioiminen heidän toiminnoilleen varatuissa rakennuksissa		Terveelliset ja turvalliset tilat
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Voit luottaa siihen, että toimipisteissä on vastassa ”tutut” työntekijät.	Pidetään työnantajana työntekijöistä hyvää huolta	Työhönsä sitoutuvat ja työssään viihtyvät ammattitaitoiset työntekijät
Toivakka tuntuu ja tunnetaan		
Toimintamme on helposti lähestyttävää	Kehitämme viestintäämme, myös sosiaalisessa mediassa	Vähintään kerran kuukaudessa uutinen tai päivitys, panostetaan hyvien asioiden julkaisuun ja työnkuvan tunnettavuuteen.
Sisäisen ja ulkoisen viestinnän vahvistaminen	Kiinteistöjen huoltokirjan huoltokutsujen laajentaminen keittiöön ja siivoukseen	Vuoden 2025 aikana otettu käyttöön

---

 ##0-10-7600 Talous TA##

 ##0-10-7800 Talous TA##

MAA- JA METSÄTILAT

TOIMINTA-AJATUS

Toivakan kunnalla on omistuksessaan metsä- ja taajamametsäkiinteistöjä noin 600 ha ja noin 23 ha peltoa. Kunnan omistamat pellot ovat vuokralla aina kerrallaan viideksi vuodeksi tehtävän sopimusjakson ajan (vuokrasopimukset ovat voimassa ajalle 2021-2025). Kunnan metsätilojen isännöinnin yhteistyökumppanina toimii Stora Enso Oyj (sopimus on voimassa vuoteen 2025 asti), joka huolehtii metsänhoitotöiden sekä leimikoiden jaksottamisesta, suunnittelusta ja teettämisestä vuosittain.

Kunnan omistama Hautajärven soranottoalue on vuokrattu yksityiselle elinkeinonharjoittajalle voimassa olevan maa-ainesten ottoluvan keston ajaksi (14.7.2030 saakka).

PALVELUSUUNNITELMA

Kunnan metsäomaisuuden hoito perustuu ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan. Puun myynti toteutetaan suunnitelmallisesti kestäväällä tavalla. Metsäomaisuutta hoidetaan niin, että taimikoiden ja nuoren metsän hoitotyöt tehdään ajallaan.

Talousarvioon 2025 arvioidaan tuloja puun- ja soranmyynnistä 80 000 €.

Omakotitonttien myyntitavoitteeksi asetetaan 4-5 tonttikauppaa vuonna 2025.

Vuonna 2025 asemakaava-alueella on kaavoitettuja myynnissä olevia vapaita omakotitalotontteja yhteensä 24 kappaletta, rivitalotontteja neljä (4) kappaletta ja yksi keskustan asuin-liikerkennustontti, jossa suurin sallittu kerrosluku on viisi (5).

Tonttimarkkinointia jatketaan edelleen kunnan markkinointibudjetin puitteissa, osallistutaan rakennusmessuille ja järjestetään myyntitempauksia tai kampanjoita.

Yleiskaava- ja rantaosayleiskaava-alueilla rakennuspaikkoja yhteensä noin 15 kappaletta.

Yleiskaava-alueiden rakennuspaikat voidaan luovuttaa myös määrälaina siten, että kysyntä ja tarjonta kohtaisivat parhaalla mahdollisella tavalla.

Viisarimäen yritystonttialueella on myytävänä yhteensä viisi (5) monipuoliseen työpaikkarakentamiseen sopivaa tonttia. Luovutettavan rakennuspaikan koko voidaan myös räätälöidä hankekohtaista tarvetta vastaavaksi asemakaavan ohjeellisen tonttijaon johdosta. Yritystonttimarkkinointia tehdään aktiivisesti läpi vuoden.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Metsäomaisuuden aktiivisella hoidolla varmistetaan omaisuuden tuotto nyt ja myös tulevaisuudessa. Metsäomaisuutta hoidetaan kestäväällä tavalla siten, että vuotuiset hakkuut tai hoitotoimenpiteet ovat suunnitelmallisia ja hyvin valmisteltuja.	Kunnan metsiä hoidetaan ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan perustuen. Kunnan metsien isännöitsijän kanssa käydään vuoropuhelua metsiemme tilasta ja kestävästä hakkuumäärästä sekä metsähoitotoista vuosittein. Leimikoiden puunmyynti kilpailutetaan.	Vuotuiset taimikoiden ja nuoren metsän hoitotyöt tehdään ajallaan. 2025 vuodelle suunnitellaan leimikko, josta saadaan kestävästi noin 80 000 euron puunmyyntitulot.
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakalaisiin sekä heidän virkistäytymismahdollisuuksiinsa kunnan taajamametsien ja retkeilyreittien alueilla.	Taajamametsien käsittelyssä huomioidaan asukkaiden mielipiteet ennen päätöksentekoa puistometsien hakkuista.	Taajamametsien käsittely ja vuotuiset hoitotyöt esitetään taajamametsiä koskevassa suunnitelmassa, jota ylläpidetään jatkuvasti.
Metsäkiinteistöjen myynti tapahtuu avoimella tarjous- tai kilpailuttamismenettelyllä.	Toimitaan talousarviossa tai muussa kunnan päätöksenteossa asetettujen tavoitteiden mukaisesti metsäkiinteistöistä luovuttaessa.	Kunnan metsän myyntiin saadaan useita tarjouksia.
Tuemme aktiivisesti nykyisiä ja uusia yrittäjiä luomalla kannustavaa yritysilmapiiriä.	Metsienhoitotyöt teetetään kokonaan yksityisillä yrityksillä isännöitsijäkumppanimme kautta.	Kaavateiden vierustojen, tiealueella sijaitsevan, riskipuuston poisto hankitaan yksityisiltä yrityksiltä kokonaispalveluna.
<i>Uuden ajan maalaisidylli</i>		
Kiinnitämme huomiota lähiympäristömme metsiin ja niiden virkistyskäyttömahdollisuuksiin.	Emme vaaranna muilla toimenpiteillä metsiemme virkistyskäytön jatkuvuutta yleisen virkistyskäytön kannalta tärkeillä alueilla.	Pidämme keskeiset virkistysreitit hyvässä kunnossa.
<i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i>		
Pyrimme siihen, että kunnan metsien hoitoon luotetaan, sillä on yleinen hyväksyttävyyttä, toimimme avoimesti lainsäädännön ja alan yleisten standardien mukaisesti	Tiedotamme kuntalaisille kunnan metsien tilasta ja niiden kehitysnäkymistä	Uuden metsäsuunnitelman päivittämisen ja kunnan metsien isännöinnin puitesopimuksen kilpailuttaminen 1.1.2026 alkavalle sopimuskaudelle.

##0-10-7700 Talous TA##

VESIHUOLTOLAITOS

TOIMINTA-AJATUS

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on keskitetty talousveden hankinta ja jakelu sekä jätevesien viemäröinti laitokselle määritetyillä toiminta-alueilla. Vesihuoltolaitoksen eri toiminta-alueita kunnassa on seitsemän (7) kappaletta. Vesihuollon toiminta-alueiden viimeisin päivitys on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2020.

Vesihuoltolaitoksen tehtäviin kuuluvat kunnan omistaman vesi- ja viemäriverkoston ja sen laitteistojen kunnossapito, rakentaminen ja saneeraus. Kunnalla on tällä hetkellä runkovesi- ja viemäriverkostoa n. 221 km. Kunnan vesi- ja viemärihuollon asiakkaina on noin 750 käyttöpaiikkaa ja liikevaihtoa ennakoidaan kertyvän vuonna 2025 talousarvioesityksen mukaisesti noin 754 000 € (alv 0 %).

Vesihuoltolaitoksen lähitulevaisuuden suunnitelmana on tasapainottaa talous vesihuoltolain edellyttämälle tasolle. Talouden tasapainottaminen voi tarkoittaa taksarakenteen muutoksia ja yleisiä hintojen korotuksia. Vesihuollon maksut ja taksat perustuvat voimassa olevaan vesihuoltolakiin (18§ ja 19§) ja siinä on otettu huomioon vesi- ja viemärilaitosyhdistyksen sekä kuntaliiton ohjeet ja suositukset. Maksurakenteen ja hinnoittelun lähtökohtana on laitoksen kustannusten kattaminen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ja siten, että maksut kattavat laitoksen toiminnasta aiheutuneet kaikki kulut, kuten pääomarahoitukseen ja käyttökulut. Vesihuoltolaitoksen pitäisi siis kattaa kaikki kulut mitä sen toiminta aiheuttaa asiakkaalta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla.

Haaste on todella suuri, koska samanaikaisesti verkostot ja niihin liittyvät laitteistot yms. vanhenevat ja vaativat yhä enemmän korjauksia, päivityksiä ja uusimisia. Lisäksi uusia huoltokuluja syntyy esimerkiksi haja-asutusalueilla olevien pumppaamoiden vuosittaisista huolloista. Pumppaamoiden pesu on tavoitteena tehdä vuosittain kolmessa osassa eli jokainen pienpumppaamo puhdistetaan aina kolmen vuoden välein. Tällä toimenpiteellä estetään pumppujen ja muiden laitteistojen vikaantuminen ja sitä kautta suoria korjauskuluja pyritään minimoimaan.

Toivakan kunnan vesihuoltolaitokseen kuuluu vuonna 2025 edelleen kolme (3) vedenottamo, jätevedenpuhdistamo ja vesi- ja jätevesipumppaamoja (n. 440 kpl linja- ja pienpumppaamoja). Jätevedenpuhdistamolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2012 ja se on voimassa toistaiseksi. Vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 1.1.2016 alkaen.

Vesihuoltolaitoksella on töissä täysipäiväisesti kaksi (2) henkilöä.

Vuonna 2025 valmistuu Toivakan VesiKymppi-ohjelma, joka toimii vesihuolto-omaisuuden pitkän aikavälin investointien suunnitelmana.

Verkostoinvestoinnit käynnistyvät kuitenkin jo kesällä 2025 ja ne esitellään investointiohjelmassa.

Vesihuoltolaitoksen kehittämistoimenpiteenä toteutetaan osittain ELY-keskuksen rahoituksella tehtävää toimintaympäristön ja kyberturvallisuuden kehitystyötä. Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus myönsi työhön avustusta 20 625 euroa, kuitenkin enintään 75 % toteutuneista hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.

PALVELUSUUNNITELMA

Puhdas juomavesi on elintärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia. Raakavesilähteiden suojeluun sekä verkostojen ja laitosten kuntoon tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota, jotta välteään epidemiat ja turvataan puhtaan veden hyvä laatu. Myös jätevesien puhdistustekniikoita tulee kehittää jatkuvasti.

Vesihuoltolaitoksen taloutta tervehdytetään vuotuisten hinnankorotusten sekä uusien liittymäasiakkaiden hankinnan myötä siten, että toiminta saadaan voitolliseksi.

Vesihuoltolaitos toteuttaa kunnanvaltuuston aiempaa päätöstä, jolla perusmaksujen ja käyttömaksujen välinen suhde saataisiin 50 % - 50 % tilanteeseen vuonna 2025.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Vesihuollon jatkuvuuden ja häiriötömyyden turvaaminen sekä omaisuudenhallinnan kehittäminen	Laaditaan selvitys vesihuoltoverkoston nykytilasta ja varaudumme mahdollisiin eri häiriötilanteisiin. Jatkamme verkostotiedon dokumentoinnin sekä omaisuudenhallinnan kehittämistyötä.	Vesihuollon varautumissuunnitelman sekä toiminnan ja henkilöstön jatkuva kehittäminen on tavoitteena. Osallistutaan yhteisiin harjoituksiin ja alueelliseen vesihuoltolaitosten väliseen varautumisen yhteistyöhön.
	Laaditaan Mannisen vedenottamon kaivojen saneeraussuunnitelma	Suunnitelma ja kustannusarvio valmistuu 2025
Vesihuoltolain 10§:n mukaan kiinteistö on liitettävä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella järjestettyyn vesihuoltoon, ellei tähän ole laissa määrättyä poikkeamisedellytystä. Tavoitteenamme on lisätä liittymien määrää suunnitelmallisesti toiminta-alueittain.	Selvitämme vesihuoltolaitokseen liittymättömät kiinteistöt toiminta-alue kerrallaan, käsittelemme mahdolliset liittymisestä tehdyt vapauttamishakemukset sekä varaudumme rakentamaan uusia liittymiä uusille asiakkaille	Uusia asiakkaita liitetään vesihuoltoverkostoon sitä mukaa kuin edellytyksiä liittymisestä vapauttamiselle ei lain mukaan ole. Liittymisvelvoite aikataulutetaan laitoksen liittymien rakentamisaikataulujen kanssa.
Laadimme vesihuollolle pitkän tähtäimen investointiohjelman, joka perustuu verkoston tutkittuun kuntoon sekä mahdollisiin tai jo tiedossa oleviin riskeihin.	Toivakan VesiKymppi-ohjelma laaditaan verkoston saneeraustoimenpiteiden ohjelmoimiseksi.	VesiKymppi-ohjelma laaditaan rullaavaksi 10-vuoden ajanjaksoksi, jota päivitetään vuosittain talousarvionkäsittelyn yhteydessä. Verkoston saneeraussuunnittelua ja hankkeiden kilpailutusta tehdään siten, että urakointi voidaan toteuttaa ”sulan maan aikana”

LIIKUNTAPAIKAT

TOIMINTA-AJATUS

Kuntaympäristöpalvelut pitää kunnossa liikuntapaikkoja sivistys- ja hyvinvointipalveluiden määrittelemän palvelutason mukaisesti. Investoinnit valmistellaan lautakuntien yhteistyönä, mutta kuntaympäristölautakunta vastaa näiden hankkeiden rakennussuunnitelmien laatimisesta ja urakoiden hankinnoista.

PALVELUSUUNNITELMA

Tavoitteena on, että liikuntapaikkojen hoito tapahtuu hyväksytyt liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Suunnitelma käsittää myös kaikki kunnan ylläpitämät retkeilyn- ja virkistykseen kohteet. Lisäksi suunnitelmassa on kuvattu ne ylläpitotoiminnot, jotka ovat ulkoistettuja tai muuten kunnan tukemia.

LIIKUNTAPAIKAT

ELÄMISEN ELEMENTIT

Strateginen tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso
<i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>		
Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakalaisiin	Liikuntapaikkasuunnitelman mukaiset toimenpiteet	Hoitoluokkien mukaisesti turvallisuus ja käyttäjärühmät huomioiden
Lasten ja nuorten huomioiminen heidän toiminnoilleen varatuissa rakennuksissa ja ulkoilupaikoissa	Liikuntapaikkasuunnitelma ja lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet huomioitu	Hoitoluokkien mukaisesti turvallisuus ja käyttäjärühmät huomioiden

---

##0-10-7510 Talous TA##
